

Debesota, dieną 70°, naktį 45°
Saulė teka 6:06, leidžiasi 7:33

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D.C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Balandžio - April 18 d., 1974 m.

Kaina 15c

92

IZRAELIO VALDŽIA IESKO NAUJO PREMJERO

NAFTOS VALSTYBES NELINKUSIOS DĖTIS PRIE BENDRŲ ŠALPOS DARBU

WASHINGTONAS. — Pasaulinis Bankas pradėjęs tyrinėjimus 40 atsilikusių pasaulio valstybių tarpe ir paskelbė, kad per ateinančius dvejis metus atsilikusioms šalims reikės paramos virš 9 milijonų dol. daugiau, negu jos iki šiol gaudavo vien tik išlaikyti tą pažangą, kurią tos šalys darė. Iš tos sumos apie 3 bil. dol. teks duoti be jokių palūkanų ar labai mažomis palūkanomis. Šie pinigai turėtų būti gauti iš pramonės ar naftos valstybių, sako padėties analizė.

Šimtai milijonų pasaulio žmonių praras viltį pakilti iš skurdų, jei nebus parūpinta daugiau paramos, sakoma raporte. Pasaulio atsilikusių valstybių sąrašas ir jų gamyba sumažėjo, pakilo ir žaliavų kainos. Be to, sakoma, ekonominiams augimams šiais ir ateinančiais metais sulėtės, kas atsilieps ir į neturtinųjų šalių eksportus.

Olandas ekonomistas dr. Johannes Witteveen Beirute dalyvavo arabų ekonominio ir socialinio išvystymo fondo suvažiavime. Jis įreišė, kad arabų naftos valstybės padidintų savo paramą toms šalims, kurios daugiausia nukentėjo nuo naftos pabrangimo.

Jungtinės Tautos naftos valstybės: Saudi Arabija, Kuveitas, ir Iranas gyvėsi, kaip daug jos prisidėjo šelpiant neturtinias šalis, tačiau kai Iranas finansų ministeris pasiūlymą steigti fondą, kuris remtų atsilikusias šalis, arabų ministrai tylėjo. Saudi Arabija pareiškė, kad ji pernai išdalino apie 2 bil. dol. iš savo naftos pajamų, be to, davė atsilikusioms šalims ir savo gaminamų trąšų.

Arabų naftos valstybės nenori dėtis prie Pasaulinio Banko ar kitos organizuotos grupės, kuri teiktų paramą neturtinoms šalims. Jos siekia laisvų rinkų ir nori pačios dalinti savo uždirbamą pinigus, duodamos paramą, kam nori: Afrikos šalims, kurios remia arabus ar nusulmonų tikėjimo šalims, kurioms arabai jaučia giminytės jausmus.

Amerikos išdo sekretorius George Schultz kalbėjo, kad daugelis valstybių neturėtų deficito, jei naftos kainos nebūtų tokios aukštos. Užuot kompensavus jų už jų daromas didesnes išlaidas, užtektų sumažinti naftos ir kitų produktų kainas ir jų padėtis pagerėtų.

Kritikuoja britų žvalgybos veiklą

LONDONAS. — Scotland Yard vadovybė pateko į nemaloną padėtį, kai paaiškėjo, kad vienas policijos informatorius, kuris pranešė Scotland Yardui apie slaptos aiurijos veiklą Londone, buvo rastas negyvas.

Airis Kenneth Lennon buvo rastas nužudytas laukuose praėjusį šeštadienį. Policija paskelbė, kad jį galėjo nužudyti aiurijos armija. Dabar paaiškėjo, kad tos pačios savaitės trečiadienį Lennon buvo nuvykęs į Valstybinės Civilinių Laisvių Tarybos įstaigą ir ten papasakojo apie savo veiklą Scotland Yardui. Jis išreiškė baimę, kad slaptą žvalgybą pati gali jį nužudyti, kaip nebereikalingą savo tikslams.

Civilinių Laisvių organizacija skelbia, kad Lennon buvo raginamas žvalgybos susitikinėti su aiuriais ir juos prikalbėti daryti

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Specialus Watergate prokuroras Jaworski pareikalavo, kad Baltieji Rūmai pristatytų jam 64 pasikalbėjimų juosteles. Prokuroras kreipėsi į teismą, kad šis įsakytų pristatyti jam bylos užbaigimui reikalingą medžiagą.

ZENEVA. — Čia vėl prasidėjo nusiginklavimo konferencijos, kuriose dalyvauja 25 valstybės, sesija. Šį kartą bus sprendžiamas cheminių ginklų uždraudimas. Amerika sutinka uždrausti šiuos ginklus, tačiau reikalauja inspekcijos, kuriai priešinasi Sovietų Sąjunga.

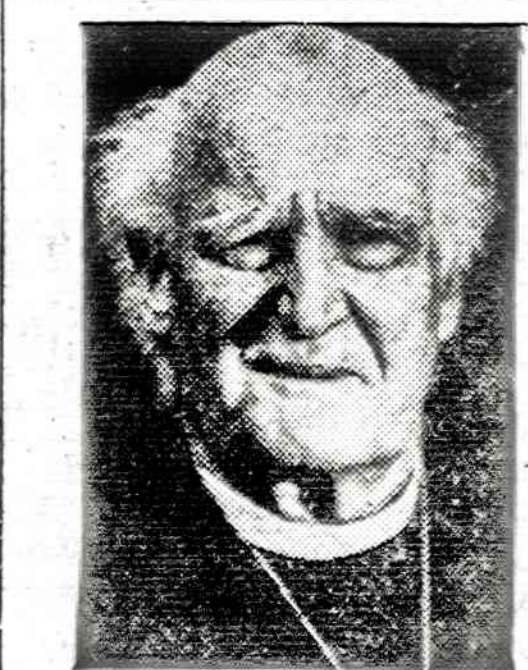
WASHINGTONAS. — Pirmuoju Amerikos ambasadoriumi Rytų Vokietijoje siūlomas senatorius John Sherman Cooper, 73 m. iš Kentucky. Jis 1955 m. buvo ambasadoriumi Indijoje.

NEW DELHI. — Indijos premjerė Indira Gandhi paneigė spaudoje pasirodžiusį sen. Hubert Humphrey pareiškimą, kad ji 1966 m. pasakiusi senatoriui, jog labai gerai, kad Amerika yra Pietų Vietname, nes šis sritis patiktų Kinijos įtakon, jei amerikiečių nebūtų.

JERUZALĖ. — Rabinas Meir Kahane, žydų Gynbos Lygos steigėjas, paskelbė, kad jis pasitraukia iš tos grupės vadovybės ir liks tik jos dvasiniu vadu. Jo nuomone, lyga neturi pasisekimo, nes bailiai ir maži žmonės, kurie dabar vadovauja Izraeliui, nesupranta lygos tikslų.

DETROITAS. — Per balandžio mėn. pirmąsias 10 dienų buvo parduota 42% daugiau naujų automobilių negu per kovo mėn. 10 d. Tačiau parduotų automobilių skaičius yra 15,4% mažesnis. — už tą patį laiką 1973 m.

TOKIO. — Garsus Leonardo da Vinci paveikslas "Mona Lisa" saugiai atvežtas į Japoniją, paskolintas Louvre Muziejams.

Dr. Michael Ramsey lapkričio mėn. turės 70 metų ir pasitrauks iš Canterbury arkivyskupo — Anglijos bažnyčios pramo — pareigų.

nusikaltimus. Vėliau kiti aiuriai būdavo nubaudžiami, o jis vis būdavo išteisinamas. Jis infiltravo karines aiurijos grupes, kurias vėliau išduodavo žvalgybai. Specialaus Skyriaus detektyvai kaltinami, kad Lennon tik dėl to žuvo, kad skyrėsi į vertė būti skundiku ir aiurijos veiklos šnipu.

Po 16 mėn. pertraukos Amerika pasiskyrė Švedijon naują ambasadorių Robert Stausz-Hupe.

Laikraščio ledejas Randolph Hearst netiki, kad pagrobta jo dukte būtų prisijungusi prie Symbionese Liberation Army teroristų.

NEMAŽAI KANDIDATŲ VARŽOSI DĖL PRANCŪZIJOS PREZIDENTO VIETOS

PARYŽIUS. — Antradienį vidurnaktį Prancūzijoje baigėsi terminas išstatyti kandidatus į prezidento vietą. Tų kandidatų į mirusio prezidento Pompidou vietą ir taip daug. Vienu metu jų buvo 39. Konstitucinė taryba dar išvalys kandidatų sąrašą, išbraukdama tuos, kuriuos ji laiko nerimtais kandidatais ir paskels galutinį sąrašą šį penktadienį.

Prancūzijos konstitucija ir rinkimų taisyklės reikalauja, kad kiekvienas kandidatas įdėtų 2,000 dol. užstatą, kurį jis praranda, jei rinkimuose nesurenka nors 5% visų balsų. Ji taip pat turi patvirtinti 100 rinktų pareigūnų iš mažiausiai dešimties departamentų. Šią sąlygą, sakoma, nėra sunku įgyvendinti. Kai kurie kandidatai į prezidentus kandidatuoja dėl veltui gaunamo televizijos laiko — dvejų valandų, kurių metu jie gali garsinti save ar savo prekes.

Jean-Francois Besson, išstatis savo kandidatūrą į prezidento vietą, nes jam rūpi pagarsinti savo išradimą. Paryžiuje jis gamina elektrinį transformatorių, kuris sutaupas elektros srovę.

Henri Jannes, inžinierius iš Brittany, skelbia planus, kaip pagerinti telefono sistemą.

Louis Belmonte, fanalizacijos darbininkas iš kaimo netoli Toulouse, kovoja už moterų išlaisvinimą, prieš atominis ginklus ir skelbia mintį, kad Prancūzijoje yra per daug intelektualų ir dėl to kyla visi sunkumai.

Maurice Gardett, Monte Carlo radijo direktorius, skelbia, kad prancūzams reikia geresnio skonio muzikoje ir kitose pramogose. Jis išvesias Prancūziją į turtingą ir kultūringą gyvenimą.

Salia mažiau rimtų kandidatų pagrindiniai trys yra: socialistų ir komunistų remiamas Francois Mitterrand, degolininkų — Jacques Chaban-Delmas ir centro partijų remiamas Valery Giscard d'Estaing. Ketvirtasis Jean Royer, amatininkų ir smulkiųjų pirklių remiamas, neturi daug vilčių laimėti.

Prancūzijos rinkimuose pirmame balsavime nė vienas gali negauti visų 50%, reikalingų išrinkimui. Tada po savaitės įvyks antras balsavimas, kuriame liks du kandidatai, gavę daugiausia balsų pirmame balsavime. Socialistas Mitterrand tikrai bus ir antrame balsavime, tik nežinia, kas bus jo konkurentu: Chaban-Delmas ar d'Estaing.

Demokratai laimėjo Michigano rinkimus

SAGINAW. — Michigano papildomieji rinkimai į Atstovų Rūmus parodė, kad Watergate skandalas labai respublikonų partijai pakenkė. Antradienio balsavime Michigano aštuntoje distrikte laimėjo demokratų kandidatas Bob Traxler, nugalėjęs respublikoną James Sparling. Niekas nepadarė į prezidento Nixono atvykimą į Michigano valstiją pradėjusią savaitę. Kai kurie stebėtojai mano, kad Nixonas Sparlingui galėjo pakenkti.

Respublikonų pralaimėjimas tuo didesnis, kad iki šiol šiame distrikte respublikonai lengvai laimėdavo ir nuo 1932 metų kongrese nebuvo demokrato atstovo. Paskutinis atstovas, respublikonas James Harvey buvo perrinktas šiame distrikte septynis kart. Jo vieta liko tuščia, kai jis buvo paskirtas federaliniu teisėju.

Dėl Watergate skandalo respublikonai iki šiol pralaimėjo trejus papildomus rinkimus, jų tarpe Grand Rapids vietą, kurią anksčiau turėjo viceprezidentas Fordas.

Riaušės sovietų bepročių ligoninėj

MASKVA. — Disidentų sluoksniai Maskvoje pranešė, kad neseniai vienoje sovietų bepročių ligoninėj, kur, kaip įprasta, režimas laiko ir sveikus žmones, savo politinius priešus, įvyko riaušės. Ligoninė yra Rytuose, prie Amuro upės, Blogovėsenske.

Riaušės nuraminus, sargybinių du kalinius surišė, taip juos primušė, kad jie netrukus mirė. Niekas dėl to sargybinių nekvočė ir nebaudė.

VELIAUSIOS ŽINIOS

Valstybės prokur. Saxbe pareiškė vakar, kad jo asmeninė nuomone, Patricia Hearst savanoriškai tapo Symbionse armijos gaujos narė ir pati dalyvavo banko apipėšime.

Aukščiausias Teismas vakar nusprendė, kad žuvusių Kent universiteto studentų tėvai gali kelti civilinį bylas prieš Ohio gubernatorių ir Tautinės Gvardijos viršininką.

Pietų Vietname smarkios kovos vyksta keliose vietovėse. Saigono pranešimu, kovose žuvo 500 komunistų kareivių ir 82 pietų vietnamiečiai.

Tymsterių prezidentas Frank Fitzsimmons įspėjo kitas unijas, kad vynuogių boikoto paremimas būtų laikomas žygiu prieš tymsterius.

Viceprezidentas Geraldas Fordas pareiškė, jog demokrato laimėjimas Michigano papildomose rinkimuose yra blogas ženklas. Jei šitokia linkmė tęstųsi, Amerika atsidurtų vienos partijos kontrolejė, o tai būtų Amerikai nenaudinga.

San Francisco vėl buvo gatvėje nušautas baltas vyras. Laidininkai matė pabėgantį negrašą šautuvu rankoje. Tai jau 12 "zebrų" žmogžudystė tame mieste.

Fort Bragg kariuomenės artilerijos šaudykloje vienas kareivis žuvo ir trys buvo sužeisti nuo artilerijos švedinio.

New York'e buvo nušautas Arturo Rodriguez Vives, pabėgėlis iš Kubos, daug veikęs prieš Castro režimą. Tai antra kubiečio veikėjo žmogžudystė per vieną savaitę.

Vakar mirė NBC televizijos pranešėjas Frank McGee, buvęs politinių reikalų korespondentas, dirbęs erdvės bandymų metu kaip komentatorius. Jis turėjęs kaulų vėžį.

Egipto laikraštis Al Aram įspėjo Izraelį nepradėti didesnių puolimų prieš Siriją ar Libaną, nes Egiptas išeis jų pusę su naujais, dar nenaudotais praėjusiam kare ginklais.

LAGOS. — Nigerio radijas skelbia apie demonstracijas, remiančias naują vyriausybę, kurią sudarė kariuomenės štabo viršininkas pulkininkas Seyni Kountie. Kitos žinios tvirtina, kad per versmę žuvo nuverstas prezidento Hamani Diori žmona.

Hanojaus valdžia leido šiai agentūrai steigti Hanojuje įstaigą ir pažadėjo leisti tos agentūros tarnautojams dažniau atvykti.

Pavel Litvinov, gavęs leidimą išvažiuoti į užsienį, nutarė apsigyventi Amerikoje. Sovietų režimas grąsino išsiųsti jį į Sibirį, jei jis atsisakytų išvažiuoti.

VALDANČIOJI IZRAELIO PARTIJA NUTARĖ RINKIMŲ NEORGANIZUOTI

TEL AVIVAS. — Valdančioji Izraelio partija nutarė nešaukti naujų rinkimų, bet bandyti sudaryti naują koaliciją ir parinkti naują premjerą. Vykdomasis darbo partijos komitetas šaukia šį sekmadienį darbo partijos centro komiteto, kuriame yra 615 narių, susirinkimą, kuris išrinktų naują partijos vadą ir būsimą premjerą. Šis sudarys naują kabinetą, kuris prašys parlamento pasitikėjimo pareiškimo.

Unijos skelbia boikotą vynuogėms

WASHINGTONAS. — ALF-CIO — darbo unijų federacijos centras išsiuntinėjo visiems 900 savo valstijų ir miestų padalinams laiškus, kuriuose ragina paremti žemės ūkio darbininkų kovą su Kalifornijos salotų ir vynuogių augintojais bei su tymsterių unija, kuri su žemvaldžiais susitarė, nuskriausdama Cesar Chavez vadovaujamą žemės ūkio darbininkų uniją.

Prezidentas George Meany, ragindamas boikotuoti vynuoges ir salotus, pataria pikietuoti parduotuves, kur tie produktai pardavinėjami.

Prieš unijų platų boikotą pasisakė parduotuvių tarnautojų unijos, tačiau su jomis susitarė, kad pikietai lies tik metinės Kalifornijos vynuogės, o nelies mėsos ar kitų produktų. Meany įspėjo, kad boikotas būtų taikingas, be smurto. Jis ragina atskirus unijų skyrius spausdinti lapelius ir juos dalinti pirkėjams prieš parduotuvių. Žemės ūkio darbininkų vargai yra svarbūs visiems darbo žmonėms, rašo George Meany.

Ministeris Sapir nebūtų priiminėjęs kar kurioms darbininkų atpilsoms, nes jis atstovauja senajai darbo partijos centro grupei, veikusiai su Golda Meir. Daug jaunesnės kartos izraelių reikalauja vyriausybėje naujų veidų ir naujų idėjų.

UNICEF šelp šiaurės Vietnamą

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų vaikų fondas — UNICEF paskelbė planus, kurie numato teikti paramą šiaurės Vietnamui ir Viet Congo užimtose Pietų Vietnamo plotuose. Trejų metų programa numato išleisti 18 mil. dol. šiaurės Vietname ir 4,5 mil. dol. Viet Congo žemėse. P pinigai skiriami mokykloms atstatyti ir mokslo priemonėms parūpinti.

Daug Vakarų Europos kraštų, Japonija, Australija, Alžiras ir Naujoji Zelandija jau sudėjo 12 mil. dol. UNICEF veiklai komunistų valdomam Vietname. Hanojaus valdžia leido šiai agentūrai steigti Hanojuje įstaigą ir pažadėjo leisti tos agentūros tarnautojams dažniau atvykti.

Nuotraukoj pamatė pabėgusį kalinį

SAN FRANCISCO. — FBI nustatė, kad pabėgęs kalinys, negras Donald De Freeze buvo teroristų gaujoje, kuri apipėšė banką San Francisco mieste. Gaujoje buvo ir Patricia Hearst, spaudė leidėjo, milijonieriaus Hearst dukte, pagrobta prieš 10 savaičių.

Banko plėšikų identifikavimas buvo įmanomas todėl, kad banko buvo dvi foto kameros, kurios per trumpą laiką automatiškai padarė 1,400 nuotraukų. Iš jų FBI detektyvai spėjo, kad Hearst dukte buvo priversta dalyvauti plėšime, nes į ją visą laiką buvo atkreipti vieno ar dviejų gaujos dalyvių ginklai.

Premjerė Golda Meir pasitraukė, kai pačių darbininkų tarpe įvyko skilimas. Vieni reikalavo, kad gynybos ministeris Dayanas pasitrauktų iš pareigų, kiti — jį gynė.

Antradienio vykdomojo komiteto posėdyje nedalyvavo Moshe Dayanas, tačiau vienas jo rėmėjų įnešė pasiūlymą paleisti parlamentą ir rengti naujus rinkimus. Šis pasiūlymas vykdomojo komiteto buvo atmetas 29-14 balsais. Kitas siūlymas rinkimus atidėti iki rudens, o dabar sudaryti naują vyriausybę irgi buvo nugalėtas 24-17 balsų. Nutarimas pabandyti sudaryti naują vyriausybę tuoj pat buvo priimtas 31-13 balsų.

Finansų ministeris Pinhas Sapir, kai kurių darbininkų siūlomą užimti premjero vietą, griežtai atsisakė. Jis kartu pasmerkė gynybos ministerį Dayaną, kurio užsisprimas sugrįžti vyriausybę ir privertė pasitraukti premjerę Meir. Dayanas vadovauja nedidelei Rafi grupei, kuri priklauso darbininkų koalicijai.

Ministeris Sapir nebūtų priiminėjęs kar kurioms darbininkų atpilsoms, nes jis atstovauja senajai darbo partijos centro grupei, veikusiai su Golda Meir. Daug jaunesnės kartos izraelių reikalauja vyriausybėje naujų veidų ir naujų idėjų.

Tarp galimų naujos vyriausybės pirmininkų minimi šie asmenys: buvęs štabo viršininkas ir ambasadorius Washingtonė, paskutinis vyriausybės darbo ministeris Yitzhak Rabin, kitas buvęs štabo viršininkas 1967—1970 m., paskutinis pramonės ministeris Haim Bar Lev, buvęs žvalgybos viršininkas Aharon Yariv, Haifos miesto meras Yosef Almogi ir kiti.

Jungtinės Tautos, kur svarstomas Libano skundas prieš Izraelį. Kinijos atstovas pasmerkė Izraelio keršto puolimą Libaną. Sovietų ambasadorius Malinkas reikalavo, kad Amerika šį kartą nepanaudotų savo veto teisės, jei saugumo taryba Izraelį pasmerktų.

Golano kalnuose susisaudymas tęsiasi jau 37 dienas. Vakar vienas Izraelio kareivis žuvo ir du buvo sužeisti.

Varšuvos pakto vadų posėdžiai

VARSUVA. — Komunistinių valstybių vadų suvažiavimas Varšuvoje tęsis tris dienas. Suvažiavime nedalyvauja tik Albanijos ir Jugoslavijos atstovai. Brežnevas su Kosyginu į Varšuvą atvyko dieną anksčiau už kitus ir tarėsi su Lenkijos partijos vadu Gierku ir premjeru Piotru Jaroszewicz. Iš Maskvos atskirai atskrido ir Varšuvos Pakto karo jėgų vadas maršalas Ivanas Jakubovskis.

Šitokie pakto vyriausių vadų posėdžiai įvyksta kas antri metai. Šiemet reikės pratęsti pakto sutartį, kuri pasibaigia 1975 m. Paprastai ji pratęsiama 5 metams.

Operetės pastatymas įvyks
balandžio 27 d., šeštadienį,
8 val. vak. ir balandžio 28 d.,
sekmadienį, 3 val. popiet
Marijos Aukštesniosios
mokyklos auditorijoje

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS "P I R M Y N" STATO ROBERT PLANQUETTE 3-JŲ VEIKSMŲ OPERETĘ "KORNEVILIO VARPAI"

Dirigentas ir režisierius Muz. K. STEPONAVICIUS. Solistai: ALGIRDAS BRAZIS, DALIA KUČENIENĖ, VIKTORAS MIELIULIS,
ELEONORA ZAPOLIENĖ, ALBERTAS SNARSKIS, VALENTINAS LIORIENTAS ir kiti.

Bilietai gautinai Margitauose,
2511 West 69th Street
Telef. — PROspect 8-4585
Bilietų kainos: 4, 5, 6, 7 dol.
abiem spektakliams.
MALONIAI KVIECIAME
— V I S U S

PAS LIETUVIUS TELAVIVE

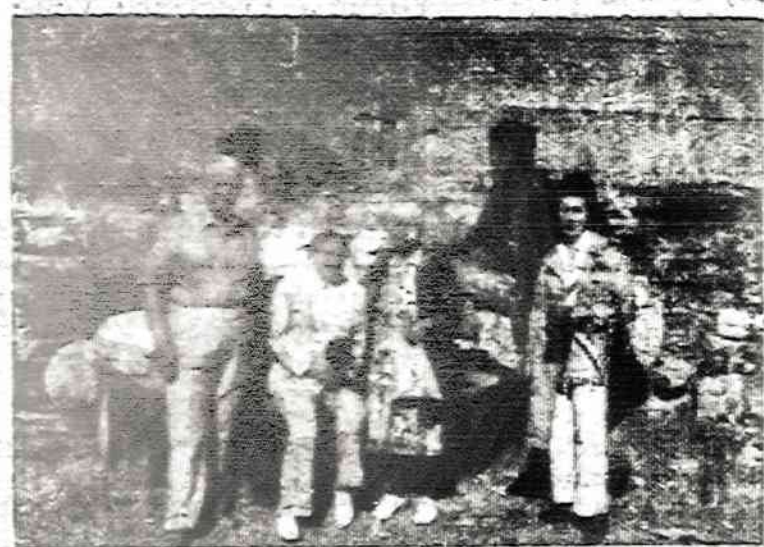
Rašo VLADAS RASK — RASČIAUSKAS

Iš New Yorko išskridome 8 valandą vakaro, nusileidome Frankfurte, lėktuvas pasinėjo, o mes pasijūrejomė, kaip tvarkomas modernus Vokietijos aerodromas, sėdome į milžinišką paukštį, lengvai pakilome į padangę, o 3 valandą po pietų jau buvome Telavive, modernaus Izraelio sostinėje.

Diena pasitaikė nepaprastai groži, padangės pavasariu kvepėjo. Kai lėktuvas perskrido Viduržemio jūrą ir pradėjo leistis į Telavivo pakraščius, tai iš viršaus matėsi gražus naujai pastatytų daugiaaukščių namų miestas. Iš viršaus viskas labai gražiai atrodė.

Bet kai sulipome į autobusą ir pradėjome iš Lodo artėti į Telavivą, tai vaizdas gerokai pasikeitė. Teko pravažiuoti pro naujai statomą Telavivo priemiestį. Gatvės iškasinėtos, grioviai didžiausi. Vienur kyla stori vamzdžiai, kitur jie jau užversti žemėmis, trečiur jie tik pusiau užversti. Visur prikrautos didžiausios krūvos geležinių virbalo, stangų ir įvairiausių rūšių rašgalių ir lenčių.

Laimė, kad aš naktimis skris-

Iš kairės į dešinę matome Vladą Rasčiauską, ekskursijos vadovą, Olga Sakalauskienę, Emiliją Sereikienę, Algį Kazlauską ir Mariją Noreikienę.
Foto Br. Prialgauskas

NAUJIENŲ VAJUS JUBILIEJINIĄS METAIS PADVIGUBINTI SKAITYTOJUS

Pirmųjų dviejų vajaus laikotarpių tikslas — talkos būdu nugalėti sunkumus nepastovios ekonomijos bei nepalankių sąlygų laikotarpį ir pasirosti bei telkti jėgas tolimiesiems darbams — daugelio skaitytojų bei tautiečių buvo teisingai suprasti ir įvertinti.

Paskelbus vajų, ne tik dovanos, bet ir teigiami atsiliepimai, atgarsiai ir padaršiniai kėlė geras darbo nuotakas, dargi draugiškai kitus mojan. Visa tai buvo nepaprastos reikšmės reiškiniai. Jie suartino skaitytojų tarpusavyje ir sustiprino ryšius su bendradarbiais ir darbuotojais, taip pat suteikė naujų jėgų. Žinios ir žinutės apie tolimiausias vietas ir jose esančius asmenis buvo tarsi rankų paspaudimai, juntant ir rodant lietuviškos gyvybės bei meilės spaudai pulsą, sudarant grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos tautos patalpos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviško reikalo renesanso.

Todėl šiais jubiliejiniais metais, švenčiant 60 metų sukaktį, Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir visus lietuvius pasiekti pirmųjų platintojų ir pirmųjų skaitytojų pavyzdžiais suaktyvinti pastangas ir bendromis jėgomis pasiekti sunkų, bet įmanomą tikslą — PADVIGUBINTI NAUJIENŲ SKAITYTOJUS.

Gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas skaityti.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienos metams — 24,00, pusei metų — \$13,00, trimis mėnesiams — 7,50, viename mėnesiui — \$3,00. Kitose JAV vietose metams — \$22,00, pusei metų — \$12,00, viename mėnesiui — \$2,50. Užsieniuose — \$25,00 metams.

Parašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskaičiusiam naujam skaitytojui.

☐ Užsaku Naujienas savo kaip dovana

..... progą.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums neerikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

Kanados naujienos

20-ji Kanados Lietuvių Diena įvyks Winnipege
birželio 29-30, liepos 1 d.

Ši šventė 20-ji Kanados Lietuvių Diena, jungiasi su Winnipego miesto įkūrimo šimtmečio minėjimu ir tuomet tampa svarbiausio miesto iškilmų dalimi.

Winnipego miesto burmistras, Stephen Juba, birželio mėn. 24-30 d. paskelbė Lietuvių savaitę. Tam laikotarpiui Memorial Blvd. bus pavadintas Lithuania Blvd.

Mes smarkiai ruošiamės šiai šventei ir tikimės turėti įdomią ir įvairią programą.

Registracija prasidės penkta-

žiai augančią mažą mergaitę. Lietuvių jį buvo akušerė, o Izraelyje dar ji dabar tebeina ir mokykla. Ten reikia pramokti kalbas, reikia ir amatas išmokti. Jie pasakojo, kokia sunki buvo jų kelionė, kaip jie nežinojo, išvažiuos, ar neįvažiuos. Atvažiuos ir Izraelį ar neatvažiuos.

Mes visi trys veik naktį praleidome bekalbėdami apie įvairiausius Lietuvos ir lietuvių reikalus, Pasirodo, kad ir jiems Lietuvos reikalai teberūpi, kaip ir Amerikos lietuviams. Jie išvažiuo, nes jiems atrodė, kad kitur jiems pavyks geriau suvaldyti asmeniską savo gyvenimą. Dabar jie visi dirba, eina į mokyklas, augina vaikus ir likusi dar geriau gyventi. Man buvo labai malonu su jais pasikalbėti. Jie teiravosi, kaip Amerikos lietuviai gyvena ir aiškinti, kuo jie gyvena. Pasakiau, kad gyvena ir pešai tarp savęs, leidžia laikraščius, stato bažnyčias ir ligonines. Senas bažnyčias atiduoda juodžiams, o sau planuoja pastatyti naujas. Lietuviai yra darbštūs, tai greitai ant kojų atsistoja. Mąstykite vyras taip pat atrodė energingas. Reikia manyti, kad ir jis greitai ant kojų atsistos.

Kai grįšiu į Chicago, tai dėdei turėsiu pasakyti. Papasakosiu ir apie tas nuotakas, kodėl lietuviškas yra pasiryžusios skristi iš gimtinio savo krašto. Visos nori daugiau pamatyti ir daugiau sužinoti. Jeigu niekur nevažiuos, tai nieko ir nesužinos... Nei neapsisijūrejomė, kai diena pradėjo brėkšti Telavive. Jie du turėjo prigulti ir anksti skubėti į darbą, o aš kartu su ekskursantais turėjau išvažiuoti į Jeruzalę.

Iš Chicago į šventąją žemę kartu važiuojo Olga Sakalauskaitė, Marija Noreikienė, Emilija Sereikienė, Algis Kazlauskas, važiuojo. Pasirodo, kad jis dirba visą dieną, o ji prižiūri gra-

Daugumas užsėmimų telksis Marlborough viešbutyje, 331 Smith Street, (204) 942-6411, kur laikinos kambarių rezervacijos jau padarytos. Marlborough viešbutis yra moderniškas su naujai išpuoštais kambariais ir spalvuotomis T. V. Šis viešbutis yra pačiame miesto centre. Norint informacijų rašyti adresu 432 Elgin Ave., Winnipeg, Man., R3A 0K7 arba skambinti tel.: 943-8925.

"1974 metų moterys"
"Ladies Home Journal" leidykla New York'e atrinko as-

tuonias amerikietes kaip labiausiai atsižymėjusias moteris 1974 metais. Jos yra: filmų žvaigždė Katharine Hepburn, televizijos programų vedėja Barbara Walters, teniso lošimo žvaigždė Billie Jean King, Kongreso narė (demokratė iš Michigan) Martha Griffiths, buvusi JAV ambasadorė Liuksemburge Patricia Roberts Harris, Nėgrių Moterų Tarybos pirmininkė Dorothy Height, vaikų darželių tvarkytoja Barbara McDonald ir pirmoji moteris Atomų Energijos Komisijos pirmininkė Dr. Dixy Lee Ray.

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4776

Different
hopes
for different
folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school — whatever they hope to be.

Take
stock
in America.

Buy U.S. Savings Bonds
Now. U.S. Savings Bonds are sold in denominations of \$5, \$10, \$20, \$50, \$100, \$500, and \$1,000. They are guaranteed by the full faith and credit of the U.S. Government. When needed they can be cashed at your bank, post office, or nearest U.S. Savings Office. Federal tax may be deferred until redemption.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

ZINGSNIS IKI MILLJONO

Lietuvių Fondo vadovybė džiaugiasi, kad šiais metais numatoma ruošti platesnio masto renginių, nėra jokių jaunimo kongresų, dainų švenčių. Todėl LF reikalų vedėjas ir vaju organizatorius A. Rėklaitis tikisi, kad lietuvių visuomenė nebus tiek apsiunkinta įvairių aukų rinkliavomis. Be to, didesnės lietuvių kolonijos: Clevelandas, Detroitas, New Yorkas baigė įvairias savo statybas, kultūrinius židinius bei tautinius namus, todėl tose kolonijose bus lengviau rasti naujų LF narių.

LF pradininkai prieš 12 metų svajojo sudėti vieną milijoną dolerių pagrindinio kapitalo ir iš bankų mokamų palūkanų remti lietuvių kultūros ir švietimo darbą. Buvo manyta, šia suma surinkti per trumpesnę laiką, tačiau narių skaičius neuaugo taip greitai, kaip tikėtasi, bet dabar milijonas jau — ranka pasiekiamas.

Dr. Antanas Razma, LF organizatorius, tarp kitų priežasčių tokį lėtą fondo augimą pateisino ir tuo, kad ilgą laiką fondas tik savanorių darbininkų vedamas, labai mažai skyrė pinigų organizaciniams darbams, administravimui, vaju pravedimams. Dabar, turint nuolatinį reikalų vedėją, visas eina daug sparčiau. Pagaliau ir žmonės, kurių anksčiau šaltai žiūrėjo į LF idėją, pamatė, kad jau šiandien lietuvių kultūros padėtis be šio

fondo būtų daug sunkesnė. Nuo 1963 metų LF Fondas paskyrė švietimui ir kultūrai remti 280,000 dolerių.

Šių metų LF vaju prasidės gegužės mėn. pradžioje. Iki metų galo fondas tikisi bankuose turėti virš milijono dolerių. Tokia vilčiai paremti yra ir statistika: per 1972 m. pagrindinis fondo kapitalas padidėjo 73,000 dol., o pernai buvo surinkta jau 102,000 dol. Iki metų galo reikia surinkti apie 98,000 dol. ir pirmas milijonas bus užbaigtas.

Lietuvių Fondo vadovai neslepia, kad kalbos apie milijoną yra tik simbolika. Fondas vaju nesirengia sustabdyti ir milijoną turėdamas. Kol bus lietuvių, kurie norės savo realia parama prisidėti prie fondo uždavinių, fondas vis didės. Dr. A. Razma, šių metų LF valdybos pirmininkas, pastebėjo viename pokalbyje, kad senieji dosnūs lietuvių išrėtė, o jaunieji tokie dosnūs nėra ir į visus reikalus žiūri kritiškai. Todėl fondas bus ypatingai reikalingas ateitai, kada aukotojų sumažės.

Vienas didžiausių Lietuvių Fondo rėmėjų iki šiol buvo senosios išėjovos lietuvis Jonas Krukonis, palaidotas Paterson, N. J., kapinėse kovo 23 d. Jis dar prieš mirtį spėjo nemažą savo turtą užrašyti lietuviškiems reikalams: Altai, Putnamo lietuvių vienuolems, L. B-nei. Didžiausią palikimo dalį Krukonis

"Kornevilio Varpų" repetitijos pertrauka. Iš kairės: Valentinas Liorentas — viršaitis, Albertas Snarskis — Gaspars, Dalia Kučėnienė — Sarpoletė, K. Steponavičius — dirigentas, Eleonora Zapolinė — Zermina, Algirdas Brazis — Grafas ir Viktoras Mielulis — Grenys. "Pirmyn" choras stato operetę šeštadienį, balandžio 27 d. 8 val. vak. ir sekmadienį, balandžio 28 d. 3 val. po pietų.

užrašė Lietuvių Fondui įsteigti stipendijų fondą lietuviams studentams.

Kiek to palikimo bus, niekas nežino, nes jis susideda iš biznio bendrovių akcijų ir kitų vertybių popierių. O jų vertė svyruoja: tai kyla, tai vėl krinta. Gandai sako, kad su Krukonio akcijomis LF fondas milijoną jau turėtų užrašyti lietuviškiems reikalams: Altai, Putnamo lietuvių vienuolems, L. B-nei. Didžiausią palikimo dalį Krukonis

Lietuvių Fondas šiuo metu turi 3406 narius, įmokėjusius bent po 100 dol. Narių tarpe yra virš 60 jė kitų pasaulio kraštų: Australijos, Kanados, Kolumbijos, V. Vokietijos, Šveicarijos, Anglijos ir kt. Iki šių metų pradžios

didžiausią pinigų sumą buvo suvėjęs Čikagos Marquette Parkas, turįs 620 narių su 182,000 dol. Idomu, kad Clevelandas ir Detroitas abu sudėjo panašią sumą — po 49,000, tačiau Clevelande narių yra 185, o Detroito — 238.

Nedidelis Čikagos Brighton Parkas "nugalėjo" visą Los Angeles koloniją visais 5,000 dol. Fondo narių sąrašas iš viso yra 64 lietuvių kolonijų atstovų.

LF valdyba, tikėdamasi užbaigti šiais metais pirmą milijoną, paskelbė šūkį: "Kiekvieno lietuvių pareiga ir garbė yra būti pirmojo milijono LF narių eilės". A. Pužauskas

žė, į tramvajų įlipo būrys vaikų (gal studentų), kurie triukšmavo, kaip necivilizuoti. "Tai tau vokiečių kultūringumas", — galvojau.

Tilžėje suvarė į 4-tos klasės vagoną apie 50 žmonių: vyrų, moterų ir vaikų, o sėdynių buvo tik 20. Suvarė ir užrakino. Susėdom asloje, bet koks ten sėdėjimas — vartais nuo šlaunies ant kitos ir pyksti. Blogiausias dalykas — nebuvo vandens. Keleiviai išgėrė visą, ką turėjo ir ėmė trokšt. Privažiavus Berlyną mūsų vagoną nustūmė ant šalutinių bėgių, o traukinys nuvažiojo. Stovėjome gal valandą ar dvi, kol mūsų kantrybė išsekė, tada pradėjome trukšmauti. Kažkas patarė šaukti "Voser! Voser!" ir šaukėme. Po kelių minučių atrakino duris ir mes sprukome iš to kalėjimo laukan, nekreipdami dėmesio nei į mantą.

Palicinkas parodė šulinį, o mes tekini bėgom ir gerėm — gerėm, it kupranugariai. Ne tik gerėm, bet prisipylėm visokius turėtus indus ir susinėšėm į vagoną. Nūn šnekėjome apie vokiečių kultūringumą, o aš papasakojau, kad net jų dievas tėvas Bor ir jo sūnus Woden buvo bailiai — laimingai praėjome pro pat sargų akis — jie buvo papirkti, kad nematytų.

Šalia Bajorų nakvojome pas tūkinių ūkininką. Tėn, matyt, būta pereinamojo punkto, nes jie tuojau įvilko penkis čižninius, patiesė asloje ir mes gan patogiai miegojome. Šeštą "stundą" (valandą) sukilom, išvirė "ropučius" (bulvių patirškino bekonų (lašinių) ir pusryčiavom. Aštuntą stundą atėjo žandaras patikrinti mūsų asmenybę bei tikslus. Ten lyg virste įvirt maskolis — sienų sargas ir prašinėjo mūsų, kad jį imtume drauge į Ameriką, bet žandaras jį išsivedė ir daugiau jo nematėm. Apie 10 stundų vadovas perdavė mus Hamburg American linijos agentui ir nuo tos valandos pradėjome naują kelionės etapą.

Bajoruose turėjome pirmą kelionės nemalonumą. Mus nuvedė į tokią trobą, kur spindėjo tik viena elektros lemputė ir šildė geležinė krosnis, kurenama akmeninėm anglim. Lietuvoje tokių dalykų nebuvau matęs. Tenai reikėjo nusirengti iki nuogumo. Mūsų drabužius ir veivisą mantą sumetė į pečių! Vėliau patyrėm, jog tai nebuvo pečius, bet toks geležinis kubilas, kur drabužius garino ir kaitino. Ten jogs vabalas neatlaikė karščio. Po to mus suvarė į pirtį — karštą ir prigaravusią trobą, kad bėgint apsiplėm prakaitu. Išėjė iš pirties jautėme kaip iš pragaro ištrūkę.

Paskui mus, dar karštus, pradėjo tikrinti daktaras. Patikrino akis, užausius, liežuvį, pilvą ir kojas. Tada davė karštus drabužius ir liepė apsirengti. Mano lino nuosukiniai rūbai buvo, kaip buvė, o vilnoniai — susitraukę. Teko taisyti įsikančius. Iš Bajorų teko važiuoti tramvajų iki Tilžės. Privažiavus Til-

Juodi baltus šaudė. Kaip jau trumpai pranešta, San Francisco mieste prieš pat Velykas gatvėje buvo nušauti nuo Berlyno iki ilamburgo buvo mažiau įkyri.

Hamburge teko laukti laivo 4 dienas, bet tenai turėjome butą, maistą ir laisvę. Tenai galėjome išeiti į miestą, užėti į krautuves, į aludes — bet aš naudojau tikrai gatvėmis, nes smaguravimui nebuvo pinigų. Butas — tai vienas didelis kambarys su daug lovų, stalų ir prausykla. Vanduo pats tekėjo, tik reikėjo atsukti kraną. Tokį dalyką aš savo gyvenime pirmą kartą pamatčiau. Bet vanduo neskanus — netoks, kaip Lietuvoje.

Didysis laivas "Augusta Victoria" į Hamburgą neatplaukė, bet sustojo šiaurės jūroje. Mes sulipom į mažesnę laivą ir plaukėm kanalu iki didžiojo. Kai sulipom į aną laivą, radom mažne pilną balkanietį, o kaip jie ten atsirado, aš neturėjau suprati. Jau brėkstant laivas subauzė be storu balsu ir pajudėjo. Už kelių minučių Europos žemyną išnyko iš mūsų akiračio. Dar kartą suskandėjo širdis, nes išsiveržė abejonė: ar beteks bet kada tą žemyną pamatyti?

Juozas Šmotelis

du 18 ir 15 metų baltieji paaugliai. Policijos pranešimu jie buvo nušauti iš penkių pėdų atstumo. Piktadarystė padaryta Western Addition, to pavadinimo priemiestyje, kur gyvena rasiniai mišrios šeimos, kur ir anksčiau būta šaudymų į baltuosius.

Per praėjus 5 mėnesius įvyko 15 apšaudymų, 11 asmenų mirtinai sužeidžiant. Policija įtaria, kad tas žmogžudystes daro "zebras", kurias policija intensyviai "medžioja".

Apie 20 minučių po tų dviejų berniukų peršovimo praėjus žmogus pranešė policijai, kad apie pusantros mylios toliau pravažiuojantis asmuo paleidęs į jį šūvį ir nutrumpino šautuvo.

Balandžio 1 dieną vienas Salvation Army kadetas buvo "zebrų" nušautas ir antras rimtai sužeistas. Sausio 28 d. per 2 valandų laikotarpį įvairiose miesto dalyse keturi žmonės buvo nušauti, o vienas rimtai sužeistas. Policija mano, kad šaudymus darė mažiausiai du piktadariai. Šeši asmenys nušauti ir du sužeisti tarp lapkričio 28 d. ir gruodžio 22 dienų.

• Du galu, du žiedu, o vidury (žirkles)

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šaknis žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiame gamtos scenovaizduose svajoja, juokiuoja ir verčia poetai, patįdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS KAPOKOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseinio formato, 137 psl. Kaina \$2.00.
3. Burky Jura, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvintas lietuviškas senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis" vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Sanjavaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Sanjavaras, AUKOS TAURĖ, 5-ii lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Serna asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakaitų. Dabar jie gali pasakaiti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakaiti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasisakaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunuimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizduos, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta. ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntumui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIS

28

Pasiruošimas kelionei ir kelionė į Ameriką

Visiems lietuviams pasiruošimas kelionei į Ameriką buvo didelis dalykas, o man ypatingai sunkus. Aš, niekur toli nekeliavęs, pamylėjęs Lietuvos žemę, abejingas apie kelionės pasekmumą, nes buvau apsikrėtęs trachoma akis ir dar nežinojau ar išsigydyčiau, bet žinojau, kad su trachoma neįleidžia į Ameriką.

Kas bus jei grąžins? Kur, tokiu laiku gausiu tarnybą? Tiesa, daktaras sakė, kad liga išgydyta, bet ar tikrai? Daugelis vyrų buvo grąžintų net iš Amerikos. Jei kelionė pasiseks — kas žino, ar gausiu darbą Amerikoje? Ar ne geriau būtų pasilikti Lietuvoje ir padėti Svilai pastatyti naujus tvartus?

Zinoma, tada tektų atitarnauti ketverius metus kariuomenėje, bet galėčiau prasilavinti ir pasiruošti geresnei tarnybai. Aš netikėjau socialdemokratams, kad caras būtų kraugerys ar kruvinas; kad jo valdžia būtų kruvina — tie kaltinimai atrodė perdėta propaganda. Buvau užsikrėtęs Vinco Kudirkos prašymą nebėgti į Ameriką, bet dirbti Lietuvos gerovei, ir tam pritariau, bet, kitaip pagalvojęs, Lietuvoje neįžiūrėjau sau geresnės ateities. Ruošiaus su skaudančia širdimi.

1907 m. vasario mėn. penki al-sėdiškiai pasisamdė vadovą, kad saugiai nuvestų mus iki Ba-

jorų (prūsų pusėje). Už tą paslaugą sumokėjome po 30 rublių. Iki pasienio (netoli Kretingos) važiuavom arkliais — tik per miestelius eidavom pėsti, kad valdininkams nekiltų nuožūra. Kas buvo neatsargus, tas pakliudavo. Netoli sienos pas ūkininką išbuvome apie 30 valandų, kol tam tikri sargai užėmė sargybą, pasikui — laimingai praėjome pro pat sargų akis — jie buvo papirkti, kad nematytų.

Šalia Bajorų nakvojome pas tūkinių ūkininką. Tėn, matyt, būta pereinamojo punkto, nes jie tuojau įvilko penkis čižninius, patiesė asloje ir mes gan patogiai miegojome. Šeštą "stundą" (valandą) sukilom, išvirė "ropučius" (bulvių patirškino bekonų (lašinių) ir pusryčiavom. Aštuntą stundą atėjo žandaras patikrinti mūsų asmenybę bei tikslus. Ten lyg virste įvirt maskolis — sienų sargas ir prašinėjo mūsų, kad jį imtume drauge į Ameriką, bet žandaras jį išsivedė ir daugiau jo nematėm. Apie 10 stundų vadovas perdavė mus Hamburg American linijos agentui ir nuo tos valandos pradėjome naują kelionės etapą.

Bajoruose turėjome pirmą kelionės nemalonumą. Mus nuvedė į tokią trobą, kur spindėjo tik viena elektros lemputė ir šildė geležinė krosnis, kurenama akmeninėm anglim. Lietuvoje tokių dalykų nebuvau matęs. Tenai reikėjo nusirengti iki nuogumo. Mūsų drabužius ir veivisą mantą sumetė į pečių! Vėliau patyrėm, jog tai nebuvo pečius, bet toks geležinis kubilas, kur drabužius garino ir kaitino. Ten jogs vabalas neatlaikė karščio. Po to mus suvarė į pirtį — karštą ir prigaravusią trobą, kad bėgint apsiplėm prakaitu. Išėjė iš pirties jautėme kaip iš pragaro ištrūkę.

Paskui mus, dar karštus, pradėjo tikrinti daktaras. Patikrino akis, užausius, liežuvį, pilvą ir kojas. Tada davė karštus drabužius ir liepė apsirengti. Mano lino nuosukiniai rūbai buvo, kaip buvė, o vilnoniai — susitraukę. Teko taisyti įsikančius. Iš Bajorų teko važiuoti tramvajų iki Tilžės. Privažiavus Til-

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Jėga bando primesti ideologiją

Okupantas iš lietuvių atėmė žemę, išgriovė ūkius, išsivežė santeigas, sutrypė papročius ir stengiasi įtikinti lietuvių, kad visos tos prievartinės reformos yra geresnės "proletarams ir darbo žmonėms", kad jos teisingesnės, kad jos visą kraštą veda į didesnę gerbūvį ir visų krašto gyventojų laimę. Lietuviai netiki prievarta primestoms pakeitimams. Jis aiškiai mato, kad primestoji sistema yra pati aršiausioji, kokia bet kada yra buvusi Lietuvoje. Baudžios laikais ponai duodavo miško namams pasistatyti, šiaudų stogams uždengti ir malkų židiniui pakurti. Tuo tarpu "tarybinėje" Lietuvoje nėra medžiagos naujos statyboms, neduoda šiaudų stogams dengti, o šildytis gali tikrai privilegijuotieji komunistai.

Okupantas bandė įvairiausias priemones pakeisti lietuvių pažiūras į gyvenimą ir santvarką, bet jam nepavyko. Jis užlaiko tūkstančius įvairios rūšies paskaitininkų, kalbėtojų ir propagandistų. Jie rašo spaudoje, kalba per radiją ir važinėja po kolchozus, įtikindami gyventojus apie "naujos santvarkos" gerį ir teisingumą, bet jiems nesiseka. Lietuviai komunistinės ideologijos nesupranta, nors svarbiausius dėsnius jiems aiškina auksaburniai profesoriai. Kolokupantas, aukštus komunistinius kursus baigusių jaunųjų padedamas, neprivers lietuvių kitaip galvoti, tai visi jo planai Lietuvoje nueis niekais. Lietuviai ūkininkai yra įsitikinę, kad sovietų karo jėgos primetė komunistinę sistemą grynai saviems išskaičiavimams. Okupantai daug lengviau išsivežti visą Lietuvos žemės ūkio derlių prie komunistinės sistemos. Darbo žmonių būvio pagerinimas okupantui niekad nerūpėjo ir neberūpi. Lietuviai savo nuomonę okupantui pasako. Jei gu pasakymas kartais gali jiems pakenkti, tai jie tuo atveju nieko nesako, bet savaip galvoja. Jie nesimeta į spartuolių eiles, nelenktyniauja, nes netiki galutiniais "komunistų tikslais". Kol šitas lietuvių įsitikinimas nebus pakeistas, visos komunistų pasakos apie "žemės ūkio laimėjimus" eis niekais, nes vergais paversti darbininkai nepersistengia.

Lietuvoje zujantieji Maskvos agentai žino — krašto gyventojų nuotaikas, informuoja Maskvą, o iš ten ateina įsakymai prievarta primesti lietuviams Lenino ideologiją. Vienas kitas kolchozas, komunistų vadovaujamas, atliko Maskvos nustatytas darbo normas, bet didelė daugybė kolchozų nepagamino rusams reikalingų javų, bulvių, riebalų ir pašaro. Pasidžiaugęs keliais kolchozų re-

VL. BAKŪNAS

Pastabos iš tolo

Pagerbtas inž. A. Mažeika

Sekmadienį, balandžio 7 d., Los Angeles Lietuvių Tautinio- se Namuose buvo pagerbtas labai aktyvus visuomenės veikėjas inž. Antanas Mažeika — jo

zultatais, Tiesos redaktorius šitaip įžanginiame vaizduoja okupanto susirūpinimą:

"Drauge su tuo (keliais spartuoliais ir lenktyniautojais) susirūpinimą kelia, kad vis dar yra darbo kolektyvų, kurie atsilieka, turi skolų valstybei. Vadinas, juose ne viskas gerai. Vadinas, kolektyvai reikiamai nesusitelkę, vadinas, ideologinis darbas juose nėra aukšto idėjinio — politinio lygio..."

Ideologinio darbo veiksmingumą kolektyvuose lemia ir tai, kaip derinamos visos idėjinės auklėjimo priemonės, jų formos ir metodai. Negalima pervertinti vieno ir nevertinti kitų, nes tai sumenkina ideologinio darbo poveikį kolektyvui. Todėl partinės organizacijos turi užtikrinti kad kiekviename kolektyve būtų sudaryta ir nuolat tobulinama lanksti idėjinio — auklėjamojo darbo sistema. Reikia užtikrinti, kad idėjinis auklėjimas pasiektų kiekvieną žmogų, teisingai derinti masines ir individualias darbo formas ir metodus". (Tiesa, 1974 m. kovo 14 d., 1 psl.).

Ištisus trisdešimt metų okupantas, rusams tarnaujanti lietuvių padedamas bandė primesti lietuviams savo įsitikinimus spauda, radijo bangomis, susirinkimais ir vadinamomis mokslinėmis paskaitomis. Į susirinkimus suvaryti lietuviai klausydavo, žiovaudavo ir eidavo namo. Jie netikėjo komunistų propagandistais. Gyvenimo kasdienybė paneigė kiekvieną okupanto tvirtinimą. Gyventojai žinojo, kad dirba ilgesnis valandas ir gauna mažesnę atlyginimą. Jie matė, kad vakarienės metu ant stalo buvo mažiau duonos ir dar mažiau pieno. Apie sviestą, sūrį, mėsos gabalėlį ir kalbos negalėjo būti.

Lietuviams nusibodo kalbos apie "teisingą", "teisingą" ir pačią "teisingiausią" santvarką ateityje, kada dabartyje jie mato didelius neteisingumus. Niekad lietuviškame gyvenime nebuvo tiek daug neteisėtumo ir neteisingumo, kaip "tarybinės" santvarkos metu. Komunistai pasakojo apie kelių nepriklausomos Lietuvos turtinę žmonių ištaigą, bet jie žodžio nesakė apie didžiausias privilegijas turinčius partijos, valdžios ir policijos žmones. Komunistams ir policijai atiduodama geriausia mėsa, riebalai ir daržovės, o paprastiems krašto gyventojams vis tebeikišamos viltys "ateityje teisingiau viską paskirstyti".

Okupantas mano, kad jis, nepajėgęs masinėmis propagandos priemonėmis įtikinti lietuvių, pajėgus įtikinti kiekvieną individą. Jis planuoja primesti krautui tiek tu propagandistų, kad kiekvieną lietuvių galėtų įtikinti sovietinės "ideologijos" teisingumu. Komunistai nepajėgė savo ideologijos primesti rusams, nepajėgė jie to padaryti ir Lietuvoje. Okupantas nepajėgęs pasigaminti tiek skelių, kad galėtų aiškiai nustatyti, ką kiekvienas lietuvis galvoja. Lietuvių nuomonės ir įsitikinimai yra tvirtesni, negu komunistų persami. Gyvenimo tikrovė daug artimesnė lietuvių daugumos pažiūroms, o ne okupanto paleistiesiems propagandistams. Okupantas gali įsakyti lietuviui tylėti, bet jis negali primesti jam neteisingos ir silpnos išnaudotojų ideologijos.

Vanda ir Antanas Mažeikos

jis vistiek pasidarė gana šauniu pobūviu, kurin susirinko artij 60 solenizato prietelių ir artimųjų. Gal dėl to buvo tiek daug, nors organizuojant ir "patydomis", kad ne tik A. Mažeika, bet ir jo žmona Vanda Mažeikienė — yra taip pat labai aktyvi visuomeninėje veikloje: jis — JAV Lietuvių bendruomenės ir Tautinės Srovės organizacijų vadovaujanti organų narys, ji dar ir labai aktyvi Amerikos Lietuvių Tarybos vietinio skyriaus vadovė. Iš jų pusės tolerancija visiems lietuviams ir jų organizacijoms, kurios dirba lietuvių išlaikymui ir kovai už Lietuvos laisvę.

Po gerų, lietuviško skonio vaisių, (pietus pagamino Tautinių Namų šeiminingi Skystimienė) su cocktail'iais ir užkandžiais prieš pietus, nuotaukė į Adolės Nausėdienės pristatant, buvo ilga eilė sveikintojų, kurie išlelė A. Mažeikos nuopelnus lietuviškoje veikloje, linkėdami dar daug metų tokia energija ir patvarumu toliau dirbti Lietuvos laisvę. Sveikino dr. P. Pamaitis inž. V. Čekanauskas (eilę metų buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus pirminku ir dabar nuolat talkinąs dabartinę to skyriaus vadovė), ypačiai kai reikals liečia susitikimus su amerikiečiais), dr. M. Devenis, Alena Devenienė, Edv. Balceris, Vladas Gylis, Bronius Dūda, Kazys Januta, Antanas Skirius (Altos pirminkas), J. Raibys, J. Petronis, Mulokas. Tarpe sveikintųjų raštu buvo Lietuvos generalinis garbės konsulas dr. J. Bielskis su žinoma Kanados lietuvių veikėja J. Jakubynienė. Nors Adolė Nausėdienė, labai nuotaukė pristatinėdama sveikintojus ir neidentifikavo jų su bet kokiomis organizacijomis (matyt norėdama tuo pabrėžti pagerbimo prievartą), tai vistiek iš sveikintojų pavaržių matome, kad jie visi buvo labai gerai žinomi ne

tik mūsų kolonijoje, bet ir toli už jos ribų — per visą Ameriką ir dar toliau. Ta aplinkybė rodo, kad sveikinimai ir linkėjimai buvo pareikšti ne tik vien asmeniškai, bet, nors ir netiesioginiai — platesnės visuomenės. Žinoma, jei tokios, kad ir vartadienio proga, pagerbtuvės būtų buvusios organizuojamos "oficialiai" — organizacijų atstovų komitetui, esu tikras — svečiai ir sveikintojai nebūtų toje salėje sutilpę.

Šalia sveikinimų ir linkėjimų "naujamajam" įteikta ir brangių dovanų, kurias įteikdama S. Vaitekienė pareiškė savo ypatingus sveikinimus, prie kurių savo trumpu žodžiu dar prisidėjo ir viso parengimo organizatorė Stella Batkienė.

Gerai nuotaukai esant, čia pat buvo prisiminta ir kai kurių svečių gimtadieniai: Balcerio, Skystimienės, Jukūnienės, E. Budvilaičio.

Kviečiamas į tą pagerbimą, aš vis abejojau žiūrėjau, galvodamas, kodėl dabar tai rengiama, kai solenizantas tėra tik 58 metų amžiaus? Bet po taip gražiai praėjusio gimtadienio minėjimo — pagerbimo priėjau išvados, kad "kredito" reikia atiduoti toms ponitėms, toki parengima suorganizavusioms, ypačiai Stelai Batkieni; nesgi ažuola reikia laistyti kol jis žaliuoja ir laipoja, o ne tada, kai nudžiūsta. Taip ir A. Mažeiką reikėjo pagerbti jau ir dabar, kol jis dar pačiame gyvenimo žydėjime ir dar daug gali nuveikti lietuviškoje veikloje. Tai ir buvo labai gražiai padaryta.

Lietuvaitės straipsnis II karo istorijoje

Londone leidžiamo žurnalo "History of the Second World War" viename paskutinių numerių, kurie mane pasiekė tik šiomis dienomis, yra puikus Ritos Kavaliauskytės straipsnis "The Baltic States, August 1944". Ji mams.

Lietuvoje gimusi prieš antrąjį pasaulinį karą, sovietų armijai užimant Lietuvą, 1944 m. pabėgo į Vokietiją, iš kur 1949 m. emigravo į Australiją. Ten besimokindama susidomėjo istorija, dėlto, kad jos adoptuoto krašto piliečiai jai turėjo daug klausimų. Vėliau ji baigė medicinos mokslus Sidnėjaus universitete.

Kalbama žurnalo numeryje pirmuoju straipsniu eina sovietų atsargos pulkininko, istorijos mokslų kandidato ir marksizmo-leninizmo instituto vyresniojo mokslo patarėjo karo istorijoje Mikhaile Ivanovičiaus Traktuvevo straipsnis "The Baltic States, June — November 1944". Iš redakcijos pusės straipsnis pristatytas "sieksninėmis" antraštėmis: "Liberation of the Baltic States. The Russian View". Šiame straipsnyje turėtų būti "išlaisvinimas" piešimas rusiškai — bolševikinėmis spalvomis, begėdiškai teigiant, kaip tų kraštų gyventojai entuziastingai padėjo raudonajai armijai kovoti. Ne be reikalo net ir to žurnalo viršelyje stambia raudona antrašte atkreipiamas dėmesys į "The Soviet View of 'Liberation'". Žodis "Liberation" paimtas iš kabutes. Taigi.

Sekantis straipsnis, taip pat "sieksninių" antraščių: "Liberation of the Baltic States. A Lithuanian View". Redakcija čia pristato Ritą Kavaliauskytę, kurios tėvai buvo Lietuvos intelektualai ir dėl to bijojo persekiojimų tiek iš vokiečių, tiek iš rusų pusės. Redakcija pastebi, kad Ritos straipsnyje aprašoma kaip Lietuvos laisvės viltys vėl buvo užgesintos jėga.

Ritos Kavaliauskytės straipsnyje pateikiama faktai iš rusų pirmosios okupacijos laikotarpio, kai buvo suimama, kalinama, kankinama, tremiama ir žudoma tūkstančiai nekaltų Lietuvos žmonių, tik dėl to, kad jie nenorėjo jokios okupacijos, dėlto kad jie buvo lietuviai. Paduota daug skaičių, faktų, baisyų vaizdų, apie "išlaisvintojus".

Straipsnis yra begaliniai didelės reikšmės ne tik karo, bet ir istorijoje iš viso. Tie žurnalai, sąsiuviniai pavidalo, kaip tik ir sudaro dalį II pasaulinio karo istorijos, kuris leidžiama ir spausdinama dideliais tomiais. Apie Ritos Kavaliauskytės straipsnį ir žurnalo redakcijos pasiakymą apie straipsnio autorę ir Lietuvą — aš grįšiu kitu kartu.

TAISOME KLaida

LB Marquette Parko Apylinkės Valdybos pranešimas. Priešrašas. 5 sklt. 12 eilutėje iš apačios atspausdinta: Juo labiau šios priklauso (turi būti) nepriklausomybės kovos straipsnis "The Baltic States, August 1944". Ji mams.

IŠEIVIO DALIA

Rašo JUOZAS KAPACINSKAS

43

Jų kalbas ir taip svarius argumentus ramiai išklausiau. Buvo įdomu klausytis apie reklamuojamą gerą širdiskumą. Tačiau jie manęs netikino ir teko stipriai pasiginčyti. Neprašyti svečiai sūlė savo paslaugas pirmiausia vaikams, o aš jiems pasiūliau pirma mano senus tėvus apdrausti. Juk jiems gal anksčiau reikės atsiseivinti su šia ašaru į kaimą.

Jie, kaip atrodė, kiek apstulbo, mėgino dar kažką naujo aiškinti, bet kai pamatė, kad manęs įtikinti nepavyks, tai vienas jų paklausė, kiek tėvai turi metų. Kai pasakiau, kad jau virš šešių dešimtų, tai tik numojo rankomis ir toliau jau burnos neaušino. Tai tokia čia gerasirdystė? — Tai paprastas biznis. Mokėk dabar, o į kapienas nuvešime vėliau.

Kada galutinai įsitikino, jog manęs nepasiseks perkabėti ar įtikinti, pakeitė savo smarkią kalbą ir pradėjo kitaip šnekėti. Prasė palikti bent minimumą, tai yra dvidešimt penkis centus nuo asmens. Padėkojau jiems už tą paslaugą, ir apdraudą nutraukėme.

LIGONINĖS IR GYDYMAS

Kalbant apie ligoninę ir gydymo kainas, pridursiu savo ir šeimos vieną patyrimą. Dirbant pasitaikė, kad gavau vienoje kūno dalyje odes išbėrimą. Reikėjo kreiptis į daktarą specialistą, gydytis ir mokėti už daktaro lankymą bei vaistus. Pasveikęs kreipiausi į savo apdraudimo bendrovę — Travelers Insurance Company. Pristaciau gydytoją ir už vaistus sąskaitas. Už pirmus tris vizitus pas daktarą turėjau pats apmokėti. O už

šimtą dolerių išlaidų vaistams — gavau tik trisdešimt penkis dolerius. Jeigu sąskaita mažesnė negu šimtas dolerių, tai visai nieko nemoka.

Vėliau mano žmonai teko vykti į ligoninę ir ten prabūti savaitę. Už tas septynias dienas iš ligoninės gavome 1645 dolerių sąskaitą. Jai buvo padaryta kelių venų išsiplėtimo operacija. Laimė, kad abu turėjome ligos apdraudas, tai per abu vos užteko sąskaitoms apsimokėti.

Kai darė sūnui tonsilų operaciją, mano vieno draudimo neužteko.

Dabar gydymas ligoninėje pasidarė taip brangus, jog laimingas tas žmogus, kuriam nereikia ligoninės durų varstyti. Daugeliui žmonių vaizduotėje ligoninė yra virtusi pabaisa, didžiausio apipiešimo ištaiga. Ligoninėje tikrai už kambarį moki nuo 50 net iki 100 dolerių per dieną. Už operaciją reikia mokėti atskirai, už vaistus bei kitus specialius patarnavimus ir vėl reikia atskirai mokėti.

Su pasididžiavimu kalbama, kad Amerikoje medicinos mokslas yra pasiekęs labai aukšto laipsnio. Tačiau kai žmogus išgirsta iš savo gydytojo patarimą eiti į ligoninę, ne vieno širdis sudreba, nes ten, ilgiau užtrukęs, ne vienas išsina, kaip sakoma, "be cento prie dūšios".

Tiesa, kad čia yra gerų ligoninių, pasaulinio vardo gydytojų, įvairių ligų specialistų. DBet jų pagalba prieinama tik labai turtingiems ir sakykime, labai neturtingiems. Niekas neturintis ir sunkiai susirgęs, ligoninėje bus veltui gydomas (žinoma, ne visose). Bet nelaimė tam, kuris šį tą turi. Jis sukia susirgęs, kiek ilgiau ligoninėje pagulėjęs, ir gavęs tūkstantines sąskaitas, neleiks visko, ką tik turėjo sutaupęs. Tada

prapuola namai, planai, mašinos, knygos. Žmogus lieka ant gyvenimo griuvėsių.

Didelės privačios apdraudos kompanijos iš apsidraudusių asmenų ima didelius mokesčius, o ligos atveju gydymosi išlaidoms teduoda labai ribotas sumas. Jeigu susirgęs žmogus gydosi ir pats apsimoka išlaidas, tai vėliau gali prašyti savo apdraudos bendrovės išlaidas grąžinti. Apdraudos bendrovės apsirgusiems žmogui už gydymą grąžina tik jų nustatytą išlaidų dalį.

Būna atveju, kai apdraudos bendrovės išmokėjimą stengiasi apeiti. Atsikalbinėja, jog ne ta liga susirgai, nuo kurios buvai apsidraudęs, ar kitokių priežasčių su-randa. Nors toms ištaigoms yra valdžios priežiūra, bet kol nukentėjęs visas priežiūros instancijas praeina, daug laiko sugaista ir nemokamai vargo patiria.

Kai visi Amerikoje graibsto dolerius, kodėl gydytojai turėtų būti išimtis? Kodėl jie turi drovėtis, jeigu mato, kad iš nelaimės gali pasipelnyti?

Gydytojų dauguma yra teisingi ir nuoširdūs, bet Amerikoje yra ir tokių gydytojų, kurie labai mėgsta pinigą. Mūsų lietuvių gydytojai yra su savo pacientais nuoširdūs, negali jiems laiko. Žinomi atsitikimai, kada neturtingoms šeimoms mūsų gydytojai yra padarę nemažą nuolatą.

Tačiau džiaugsmas savais gydytojais negali būti kliūtimi pakalbėti apie kai kuriuos medicinos trūkumus šiame krašte. Kas kiekvienai šeimai gula ant pečių didelė našta tai gydymosi brangumas. Ir tes gydymosi išlaidos nuolat nepaprastu greičiu auga. Tai yra skaudus ryškūs žmogai.

Kiekviena šeima turi turėti šeimos daktarą, nes jo neturint nelaimės atveju, ypač nakties metu, sunku prisieškauti pagalbos. Būna atsitikimų, kad gydytojai išsiskaidę nesąžiningų, piktos valios žmonių ir nebū-

tinu reikalu. Šeimos daktarą gali iškviesti kada tik reikia, ir jis atvyks.

Paprastai pas gydytoją reikia iš anksto užsisakyti eilę, kurios kartais reikia laukti gana ilgai — kartais net keletą savaičių.

Atvykusiam iš Europos ši tvarka keistai atrodo. Turtingiausiame pasaulio krašte gyventojų sveikatos išsaugojimas labai atsilikęs. Amerikos žmonių sveikata palikta vertėivų rankose su draudimo bendrovėmis, kurios iš žmonių nelaimės ir dėl ateities netikrumo daro riebų pelną.

GIMĖ SONUS

Ir štai po metų, 1954 m. sausio penktą dieną, su laukiam naujo šeimos nario. Į pasaulį atėjo mažas, dar be vardo žmogus, naujas mūsų žemės gyventojas ir giminės pratęsėjas. Kai gimė mūsų sūnus, aš tapau tėvu. Džiaugsmas buvo didelis, viršijo visus kitus jausmus ir mintis. Manau, vaikučiai gimus, visus tėvus panašios mintys aplanko. — Gal jis bus žymus žmogus, o gal paprastas darbininkas. Viskas dar prieš akis.

Gavęs žinią, tuojau nuejau į ligoninę aplankyti, kaip ten juodu abudu su mama jaučiasi. Žmonai nunešiau gėlių puokštelę — simbolinę dėkingumo dovanėlę motinai gimdytojai už atvedimą žmogaus į pasaulį.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Dienraštį "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIJONAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR KLAMPŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 9-12 val.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
2750 WEST 71st ST.
Tel.: 776-3717
Neatsiliepiu — skambinti 846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais 9-12 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais 9-12 val. vak.
Jei neatsiliepiu, skambinti HE 4-2123.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, skambinti GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-14 ir 6-8, Seštadieniais 9-12 val.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

Lietuviai mokslo pasaulyje

Keturi lietuviai padarė pranešimus Federation of American Societies for Experimental Biology 58-tame metiniame suvažiavime, įvykusiame 1974 m. balandžio mėn. 7-12 d. Atlantic City, N. J.: E. F. Jankus iš University of Minnesota, St. Paul, Mn (pranešimo autorius) apie mirtiną kardiomiopatiją sukeliantį furazolidono kalakutę; L. F. Juodeika iš Physiology Dept., Georgetown University Medical School, Washington, D. C. (bendraautorius) apie galimumą, jog kaliumo jono stimuliuotas AT Pазės veikimas pilvo mukozėje nėra parietalinės ląstelės kilmės; K. Protas iš Division of Cardiology, Stanford University Medical Center, Stanford, Ca (bendraautorius) apie gemalo amžiaus įtaką inotropinai atliepi-

GRADINSKAS

GRUNDIG
RADIJAS
TIK \$9.95

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilsa apdrauda
ZEMA KALNA
R. S. E. R. N. A. S.
2047 W. 67th Pl. WILbrook 5-8063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gelės ir vainikai antkapui papuošimui ir sezoninės kapams gelės.
ROY R. PETZ (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches all kind. Be sure to drown all smoldering, and the ashes, and drench them again. Crush all smokes dead end.

Please! Only you can prevent forest fires

ma viščiuko širdies ir kalcijaus. **K. C. Šilinskas** iš Dept. of Biology Immunology Laboratory, University of Windsor, Windsor, Ontario (bendraautorius) apie parodymą ekaudulio transplantacijos antigeno, iš žiurkės krūties skauduliuose, sukelto 7,12 — dimetilbenz(a) antraceno.

W. V. Vedeckis iš Dept. of Biological Sciences, Northwestern University, Evanston, Ill., yra bendraautorius straipsnio apie Manduca sexta prothoracinių glandų alpha ektisono paleidimą in vitro (Proceedings of the National Academy of Sciences, t. 71, nr. 3 1974 m. kovo mėn.).

Elžbieta I. Walajtis iš Johnson Research Foundation, University of Pennsylvania, Penna yra bendraautorė straipsnio apie piruvato dehidrogenazės reguliavimą žiurkės kepenų mitochondrijose per fosforilaciją — defosforilaciją (The Journal of Biological Chemistry, t. 249, nr. 6 1974 m. kovo mėn. 25 d.). A. J. Klorer ir Šesplaukis iš Jet Propulsion Laboratory, California Institute of Technology, Pasadena, Ca yra bendraautoriai (iš net 20) straipsnio apie Venerą masę, traukos lauką, atmosferą ir ionosferą kaip išmatuotus Mariner 10 dviejų dažnumų radio sistemos (Science, t. 183, nr. 4131 1974 m. kovo mėn. 29 d.).

Joan M. Vaštoka iš Dept. of Anthropology, Trent University, Peterborough, Ontario parašė straipsnį apie šamanišką gyvybės medį (Arts Canada, 1973 m. gruodis — 1974 m. sausis). Ji su savo vyru Romu K. Vaštoku išleido studiją Sacred Art of the Algonkians: A Study of the Peterborough Petroglyphs (Mansard Press, Peterborough, 1973).

Charles Charnawskas iš Cross-Fraser Company, Fraser, Michigan padarys pranešimą apie programuojamos kontrolės tolimesnį pritaikymą Engineering Society of Detroit programuojamos kontrolės konferencijoje 1974 m. balandžio mėn. 24 d. Detroito. Saulius Šimoliūnas

Mūsų spaudoje

Ten jų dėl to niekas nepersekiojo

Keleivis Nr. 15 rašo: "Vilnyje" kovo 26 d. kažkoks A. Milkevičius parašė ilgą straipsnį, kuriame tarp kitko rašoma, kad 1937 m. grupė demokratų, kai nusistatėsiu asmenų sumanę įnešti į seimą amnestijos įstatymą politiniams kaliniams projektą, surinkus 25,000 parašų, ir kad savo parašus davė visa eilė žymių Lietuvos veikėjų, kaip daktaras K. Grinius, M. Slezevičius, A. Stulginskis, V. Čepinskis ir kt.

Taigi, jie savo parašus davė, ir niekas jų dėl to nepersekiojo. Bet "Vilnius" skaitytojams būtų labai įdomu, kad tas pats Milkevičius plačiai parašytų, kaip su panašiais politinių kalinių užtarėjais elgiamasi Sovietų Sąjungoje. Juk ten tokie užtarėjai yra grūdami į kalėjimus ar psichiatrinės ligonines ir kitaip persekiojami.

Lauksime ir mes tokių informacijų, kurių A. Milkevičius tikriausiai turi pakankamai.

Kai kurių tarnaujančių daktarų metinės algos

Didžiausias metinės algas Illinoisuje gaunančiųjų tarpe, kaip pranešama, yra trys Illinois valstybinės tarnybos turintieji Illinois Universiteto medicinos mokyklos optalnologijos departamento viršininkas Morton Goldberg, gaunantis 57,500, anesteziologijos departamento virš. Alon P. Winthius — 55,500 ir Lloyd M. Nyhus — vyriausiasis chirurgas kurs gauna metinės algos \$53,300.

Kiti du to universiteto pareigūnai — pats universiteto prezidentas John Corbally gauna \$52,500; viceprezidentas Ronald Brady — \$47,500.

Beatle grupės narys John Lennon išsiskuto nuo bašmės. Jis buvo užpuolęs moterį fotografu, kuri vėliau sutiko nekelti bylos.

Illinojaus gubernatorius gauna metinės algos \$50,000; vyr. teisėjas Walter Schaefer, vyr. prokuroras William J. Scott ir Illinois valst. sekretorius Michael Howlett gauna po \$42,500; vicegubernatorius Neil Hartigan \$37,500.

Illinojaus seimo atstovai gauna po \$17,000.

Kriminalas Čikagoje

Naujausiu apklausinėjimu nustatyta, kad Čikagoje tik kas trečias nusikaltimas tėra pranešamas policijai. Užpraeitais 1972 metais padaryta tris kart daugiau sunkių nusikaltimų, negu oficialiai žinoma. Detroito, Los Angeles ir New Yorke piktadarių būta du kart daugiau negu pranešta, o Philadelphiaje net penkis kartus daugiau.

Iš kiekvienų 1,000 gyventojų nuo piktadario nukentėjo: Čikagoje 56, New Y orke 36, Los Angeles 53, Philadelphiaje 63 ir Detroito 68 žmonės.

Apiplėšė policijoje

South Felony Court teisėjas nubaudė metams probacijos (sąlyginiai) tūlą Harlan Boyd, 25 metų amžiaus, gyv. 11830 S. Komensky ave., kurs praeito vasario 12 dieną policijos vyriausioje būstinėje, 1121 S. State St. apiplėšė David Rehora, 25 pagrobdamas iš jo \$1,200 pinigų David Rehora yra laikraščio pardavinėtojas, o Boyd yra laikraščio išvežtojas. Suimtas plėšikas teisme prisipažino kaltas. Pinigai grąžinti savininkui.

Mylimai Motinai

A. A.
JADVYGAI JURCIENEI
staiga mirus,
sūnui Jūrų psktn. Linui Jurciui, Liet. Jūrų Skautijos Inkaro Tarybos pirmininkui, reikiame gilią užuojautą ir kartu liūdimę

LJS Inkaro Taryba ir Vadovai

Devynių Metų Mirties Sukaktis

A. A.
ISABEL STASIUNAS

Mirė 1965 metų balandžio mėn. 18 dieną, sulaukusi 73 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Marijampolės apskr., Netickampų kaime.

Palaidota balandžio mėn. 22 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko našlę: brolių Pijūšas, brolienė Zalnieraitienė bei jų šeima ir sesers Julijos Galskienės sūnus Vitautas su šeima.

Lietuvoje liko dvi seserys: Marija Kigolienė su šeima, Ona Matusevičienė su šeima, brolienė Zalnieraitienė su šeima ir Anglijoje brolienė Ona Juskieienė - Old su šeima.

Jau suėjo 9 metai kai negailestinga mirtis atskyrė Tave iš mūsų tarpo. Mes Tavę niekuomet nepamiršime.

Likom nusiminę tik Tave liūdi ir ant Tavo kapo gelekl padėti.

Nušiūdė lieka:

Broliis, brolienė ir kiti gimines.

Plešikas užmušė moterį

Praeitą penktadienį atgabenta į Jackson Park ligoninę mirė nuo sumušimo Mrs. Polly Wilkerson, 42 metų amžiaus, gyvenusi 938 E. 80th Street. Ją vakare einant namo ties 7930 S. Ingleside Ave. plėšikas mirtinai suspaudė. Ji buvo kurčia ir spėjama, kad bandė nuo užpuoliko gintis. Manoma, kad rankinuke, kurį plėšikas atėmė ji turėjo mažiau kaip 10 dolerių.

Titanikos sukaktuvės

Praeitą savaitgalį (balandžio 14 ir 15 d.) suėjo 62 metų po didžiausios katastrofos kai 46,000 tonų Cunard linijos laivas Titanic per 800 mylių nuo Halifaxo miesto Atlanto okeane, atsimušęs į ledų kalną nuskendo su daugiau kaip 1,500 žmonių. Apie 700 moterų ir vaikų buvo išgelbėti atskubėjusio pagalbon laivo Carpathia. Šiandien yra dar 30 gyvų iš tų išgelbėtųjų. Viena tokia, gyvenanti Toronto mieste, Madaleine Mann, dar aiškiai tebeatsimena tą naktį, kai būdama 13 metų mergaitė buvo su savo motina ir kitomis moterimis paskubomis perkeltos į gelbėjimo valtį ir netrukus, jau per visą mylią atstu, matė Titaniką grįžtant ir girdėjo žmones klykiant, nors kiti tvirtino, kad jie giedojo.

Kodėl ji buvo viena iš tų 700 išgelbėtųjų Madaleine aiškina, kad, tur būt, dėlto, kad tą vakarą eidama gulti sukalbėjusi potertus.

Du naru narina, du vanagu kabina, o pats piršlys vargšas paskui selina. (Artojas)

Susirinkimų PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpinio klubo Atvyklio šokių vakaras įvyks šeštadienį, balandžio 20 d. Hollywood Inn saleje, 2417 West 43rd St. Bus Antano Waliūno orkestras, skanių užkandžių, gėrimų ir gražių dovanėlių. Pradžią 7 val. vak. Kvietia visus

Komisija ir Valdyba

SLA Moterų 134 kuopos susirinkimas įvyks balandžio 19 d. Hollywood saleje, 2417 W. 43rd St. Daug svarbių reikalų bus aptarta. Susirinkimo pradžią 6:30 val. vak. Nesivėluokite. Po susirinkimo bus vakšės. A. Halik, nut. rast.

Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų organizacijos valdyba kvietia visus narius ir norinčius tapti nariais atvykti į specialų susirinkimą, balandžio 19 dieną 7:30 val. vak. parapijos svetainėje, 6820 S. Wastanaw Ave. Į susirinkimą yra pakviesta iš policijos "Headquarter" kriminalogijos skyriaus pareigūnai, kurie suteiks visomenei naudingų patarimų prieš kriminalistus ir nuo jų apsaugą. Po susirinkimo bus vakšės. Juozas Skeivys, pirm.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės". — Efez. 4:26.

Rūstybė arba supykimas nupuolusiame žmoguje gimdo norą atkeršyti ir atsiliepti piktai-piktumu. Todėl yra parašyta, kad turime būti lėtai pykti, nes žmogaus rūstybė nedaro Dievo teisybės. Daugelis neatsimena Aukso Taisyklės, todėl kalba arba daro kitam, ko patys nenori, kad kiti jiems darytų. Jie apsieina su kitais taip, kaip nenori, kad kiti apsieitų su jais. Dievo vaikams netinka taip pasielgti, nes jie padarė šventą sandorą su Dievu ir pasidėjo būti jo atstovais. Todėl Kristaus pasekėjams yra duotos šios patarimas: "Nekeršykite patys, mylimieji, bet palikite tai Dievo rūstybei; juk parašyta: Mano kerštas, aš atmokėsiu, sako Viešpats". — Rom. 12:19.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 2nd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

